

Landbruksinfo fra Indre Østfold kommune uke 34/2023

Det er innhøstingstid, og det er mange som er involvert.

Takk til alle som bidrar og er med på laget, enten det er med matpakker, kornkjøring, tresking, pressing, foring, dyrestell, slått, tørking, reparasjoner, lessing, transport, barnevakt, tålmodighet og hjelp på hjemmebane og i nabolaget!

Lykke til med innhøsting, og takk for maten!

Til deg som er forbruker:

Nå er det treskere og traktorer i trafikken og på jordene til alle døgnets tider.

Vi håper dere er tålmodige og viser respekt og ikke minst at dere [kjøper norsk mat!](#)

Det har vært en veldig tøff vekstsesong, bli med å løft opp bøndene våre!

Regionale miljøkrav – hvordan var det igjen?

Det er på tide å gjenta miljøkravene som gjelder for alle som driver jordbruk i Indre Østfold kommune:

1. Det skal **ikke jordarbeides nærmere enn to meter** fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp.
2. **Erosjonsutsatte dråg** skal ikke jordarbeides om høsten. Ved jordarbeiding på arealet som drenerer til/heller mot dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke.

*Erosjonsutsatte dråg: Forsenkninger på fulldyrket mark der overflateavrenning gir tydelige erosjonsspor dersom arealet ikke har tilstrekkelig erosjonsbeskyttelse. **Drågekartet er ikke fasit for hvor kravene gjelder, kun veiledning. Du som bonde kjenner jordveien din best selv, og vet hvor det kan oppstå erosjon. Bruk den praktiske erfaringen du har ved vurdering av tiltak!***

3. Det skal være **buffersone** langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord.

Vassdrag: Fjord, innsjø, vann, dam, tjern, elv, foss, bekk med og uten årssikker vannføring.

Buffersone: Varig vegetasjon langs vassdrag (eng i omløp, busker eller trær), med minst 6 meters bredde, eller areal i stubb med minst 20 meters bredde. Buffersonen kommer i tillegg til kravet om 2 meter vegetasjonssone i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket.

4. **Flomutsatte arealer** skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være 6 meter varig vegetasjon i tillegg til 2 meter vegetasjonssone.

Flomutsatte arealer: Arealer som oversvømmes jevnlig, minst en gang hvert 10. år, i forbindelse med høy vannføring i vassdragene.

5. Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. **Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2, 3 og 4.** For å sikre god etablering av høstvekster må de sås senest innen 20. september.

*Lett høstharving: Det skal ikke harves dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester i overflaten. **Unntak i år er at kravet om minst 30 % planterester i overflaten ikke vil bli kontrollert. Gjelder kun i 2023 på grunn av tørken.***

6. Minst 60 % av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke tilsvarende stubb, gras, direktesådd fangvekst eller direktesådd høstkorn. **Lett høstharving tillates likevel til høstkorn eller høstoljevekster.** For å sikre god etablering av høstvekster må de sås senest innen 20. september. Arealer som båndlegges av krav 2, 3, 4 og 5 inngår i 60 % av foretakets fulldyrkede areal.

Direktesåing: Såing uten forstyrrelser av jorda mellom sårådene.

[Her finner du en presentasjon med oversikt over miljøkravene, med bilder.](#)

Kommunen fatter vedtak ved brudd. **I særlige tilfeller kan Statsforvalteren dispensere fra miljøkravene i § 3 punkt 5 og 6**, for inntil ett år om gangen, forutsatt at dette ikke strider mot annet regelverk. **Søknad om dispensasjon skal være skriftlig, begrunnet** og sendes Statsforvalteren.

Hvilke tilfeller kan åpne for dispensasjon fra krav 5 og 6?

Du kan søke om dispensasjon dersom det foreligger særlige tilfeller, forutsatt at det ikke strider mot annet regelverk. Søknad om dispensasjon sendes til kommunen, som forbereder og sender søknaden videre til Statsforvalteren som fatter vedtak. Dersom du får innvilget dispensasjon, gjelder denne for inntil ett år om gangen. Særlige tilfeller kan være:

- Økologisk drift der jordarbeiding er helt nødvendig for å bekjempe ugras
- Dyrking av såkorn
- Ekstraordinær nedmolding av husdyrgjødsel

Du kan søke dispensasjon her

I linken ovenfor kommer du til et elektronisk søknadsskjema. Fordelen med å bruke det er at vi får den informasjonen vi trenger med en gang, og kan raskt sende over til statsforvalteren som skal fatte vedtak. Det er også mulig å søke dispensasjon ved å sende e-post til post@io.kommune.no. Husk at søknaden skal være skriftlig og godt begrunnet!

[Du finner miljøkravene og mer informasjon på hjemmesiden vår.](#)

[Veilederen til miljøkravene kan gi svar på mange spørsmål.](#)

Spør oss om det er noe du lurer på!

Kontaktpersoner for spørsmål om regionale miljøkrav er i hovedsak [Martin Opsahl](#), [Hilde Riddervold Enger](#) og [Marit Ness Kjeve](#).

RMP-tilskudd - Aktuelle ordninger framover

Med nye krav vil RMP-tilskudd være aktuelt for ALLE. Noen av dere har lang erfaring med RMP-tiltak og søknadsprogrammet, mens for andre er det helt nytt. Det er flere fallgruver man kan gå i når du skal søke, så vi anbefaler særlig deg som er førstegangssøker å sette seg godt inn i RMP-systemet. Ta kontakt med oss om du har spørsmål eller ønsker veiledning (det gjelder både nye og erfarne søkere).

Søknadsprogrammet for RMP åpner 15. september, men det en del av ordningene det er relevant til å ta stilling til nå. Vi går derfor gjennom de mest aktuelle på de neste sidene. De oppgitte satsene er *foreløpige sats* hentet fra [RMP-veilederen 2023](#) 22.8.2023. Satsene ble oppjustert etter jordbruksforhandlingene, men hva de endelige satsene blir vet vi ikke før i ca februar 2024.

Kontaktpersoner for spørsmål om RMP-tilskudd og -tiltak er i hovedsak [Martin Opsahl](#), [Hilde Riddervold Enger](#) og [Marit Ness Kjeve](#).

§32 Fangvekster sådd etter høsting:

NLR mener en fortsatt kan så fangvekster fremover, men blandingene bør nå tilpasses at 20. august er passert. Fristen 20. august er i utgangspunktet satt utfra andre arter enn vekster i grasfamilien for å sikre god etablering. Vi anbefaler sterkt at dere rådfører dere med NLR når det gjelder fangvekster. Vi minner om vilkårene for RMP-tilskudd til fangvekster (vi innrømmer at vi ikke var helt på kornet i forrige landbruksinfo, dette burde vært tema da):

- Fangveksten skal være sådd etter tidlig høsting av korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais
- Det er tillatt med grunn harving eller utjevning av såbed etter høsting, for å sikre god etablering av fangveksten.
  - **Grunn harving er det samme som lett høstharving. Det vil si harving som ikke er dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester på overflaten. Hvis du harver til fangvekst, så må du huske på miljøkrav om 60 % som ikke jordarbeides om høsten og at det ikke er tillatt på arealer med stor (e.kl. 3) eller svært stor erosjonsrisiko (e.kl. 4). Du mister også mulighet til «stubbtilskuddet». Det er tillatt å rake halmen med halmstrigle. Det å føre såfrø ned i jorda med skål eller labb regnes ikke som harving.**
- Fangveksten skal være godt etablert om høsten
  - **Godt etablert = plantene har utviklet god rotstruktur og er godt synlige over jorda med et jevnt og tett plantedekke**
- Fangveksten skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd
- Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler eller gjødsles om høsten
- Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret
- Ved dyrking av tidligvekster påfølgende år, skal arealet ikke jordarbeides før 1. november

Foreløpig sats (kr/daa)

- Hovedvekst korn/oljevekster/belgvekster/fôrmais: 150 kr/daa
- Hovedvekst grønnsaker/potet: 250 kr/daa

Husk: Om du direktesår fangveksten, kan du i tillegg få tilskudd til «ingen jordarbeiding om høsten» (stubbtilskudd).

§ 33 Fangvekst med høy diversitet

Hvis du har sådd/sår en fangvekstblanding som består av minst 3 forskjellige plantefamilier, så kan du få 50 kr/daa i tillegg. En av sortene kan være korn (som er i grasfamilien), så må du ha vekster fra minst to andre plantefamilier i blandingen også. Du kan blande selv, men må kunne dokumentere hvilke sorter du har hatt i blandingen (kvittering på innkjøp eller annen dokumentasjon).

Foreløpig sats (kr/daa)

- I tillegg til fangvekst sådd som underkultur eller etter høsting: 50 kr/daa

§18 Ingen jordarbeiding om høsten (stubb):

På de arealene du setter igjen i stubb (korn, oljevekster, belgvekster, mais, frøeng siste høstingsår, grønn gjødsling eller grønnfôrvekster), kan du få tilskudd innenfor §18 «Ingen jordarbeiding om høsten». Det gjelder dessverre ikke arealer i eng, grasgjenlegg og radkulturer.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Erosjonsklasse 1, 2 og 1 med dråg: 90 kr/daa
- Erosjonsklasse 2 med dråg, 3 og 4: 160 kr/daa

[Kartlaget «Tilskuddskart – ingen jordarbeiding» i Gårdskart og i kartløsningen til søknaden, viser hvilke arealer som er i de ulike erosjonsrisikoklassene du kan få tilskudd for.](#)

§ 19 Gras på arealer utsatt for flom og erosjon

Har du godt etablert gras på arealer i erosjonsrisikoklasse 2 med dråg, 3 og 4 eller på arealer som er flomutsatt? Da kan du søke RMP-tilskudd til det dersom du ikke jordarbeider det om høsten. Graset kan være sådd som gjenlegg (som ikke er berettiget stubbtilskudd).

Med «godt etablert» menes det at plantene har utviklet god rotstruktur og et jevnt og tett plantedekke. Flerårige vekster er planter som kan leve i flere år. Vekstene bør fortrinnsvis overleve vinteren og gi god beskyttelse hele året. Arealene bør fornyes sjeldnere enn hvert 3. år.

Flomutsatt areal er arealer som oversvømmes jevnlig, minst én gang hvert 10. år i forbindelse med høy vannføring i vassdragene. Arealer som oversvømmes på grunn av oppsamling av regnvann eller smeltevann på overflaten/bakken er ikke definert som flomutsatt areal.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Gras på erosjonsutsatt eller flomutsatt areal: 180 kr/daa

§ 20 Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer

Dersom du lar åkeren overvintre i stubb på arealer som er flomutsatt kan du få tilskudd i tillegg til «ingen jordarbeiding om høsten» (stubbtilskudd).

Flomutsatt areal er arealer som oversvømmes jevnlig, minst én gang hvert 10. år, i forbindelse med høy vannføring i vassdragene. Arealer som oversvømmes på grunn av oppsamling av regnvann eller smeltevann på overflaten/bakken er ikke definert som flomutsatt areal.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Stubb på flomutsatt areal: 115 kr/daa (husk «ingen jordarbeiding om høsten» i tillegg)

§ 21 Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Innenfor denne ordningen er det to tiltaksklasser, du kan velge å direkteå arealet eller harve før såing:

- Lett harving etterfulgt av såing: 60 kr/daa
- Direktesådd høstvekster: 175 kr/daa

Lett harving er det samme som lett høstharving, altså harving som ikke er dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester på overflaten. Bruk av direkteåmaskin som utfører jordarbeiding betraktes som lett harving etterfulgt av såing.

Direktesådd innebærer at du, utover å føre frø og eventuell gjødsel ned i jorda, ikke kan bruke forutgående og/eller påmontert jordarbeidingsutstyr (tinder eller lignende).

Om miljøkrav

Du oppfyller miljøkravene helt ved å direkteå høstkorn, fordi det kommer i samme kategori som ingen jordarbeiding om høsten. Da trenger du ikke tenke på avstand mot vann (annet enn minst 2 meter som alltid gjelder og avstandskrav for plantevernmidler) eller om du har erosjonsutsatt dråg.

Dersom du lett høstharver til høstkorn må du ta hensyn til avstand til vann og vassdrag og erosjonsutsatte dråg. Dersom du har grasdekt kantsone kan du harve inntil den, hvis ikke må du sette igjen 20 meter med stubb/direktesådd langs vann. Dersom du har dråg med erosjon, så må du ha sådd 6 meter bred grasdekt kantsone for å kunne harve arealet som drenerer til dråget.

§ 22 Grasdekte vannveier og grasstriper i åker

Har du sådd flerårig i 6 meters bredde i dråg eller i 2 meters bredde på hvers av fallet, og det er godt etablert i høst, så kan du få tilskudd til Grasdekt vannvei eller grasstripe. Graset kan gjødsles og sprøytes, og det er ikke krav til høsting (men det er lurt for å utnytte graset til fôr og for å redusere ugras). Ordningen gjelder i alle produksjoner. **Husk at grasdekt vannvei i dråg med erosjon er en forutsetning for å kunne jordarbeide om høsten.** Arealet til grasdekt vannvei og grasstripe inngår i kornarealet, og trenger derfor ikke tas ut fra søknad om produksjonstilskudd.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Grasdekt vannvei: 30 kr/m
- Grasstripe: 5 kr/m

§ 23 Grasdekte kantsoner i åker

Har du sådd 6 meter bred grasdekt kantsone langs åpen grøft, bekk/elv, innsjø, åpent vann med og uten årssikker vannføring? Hvis det er godt etablert, flerårig, **ikke gjødslet eller sprøytet** og er innenfor 8 meter fra vassdragets normalvannstand kan du søke tilskudd til grasdekt kantsone i åker. Avstandskravet er nytt av i år (fra 30 m i fjor), og i mange tilfeller ikke rasjonelt. Ikke pløy opp grasdekte kantsoner med en gang, ta kontakt med oss om du er usikker på om kantsonen din er tilskuddsberettiget eller ikke. Kantsonen **skal** slås, beites eller pusses i løpet av søknadsåret.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Grasdekt kantsone: 15 kr/m

§ 24 Kantsone i eng (nytt tiltak)

Nytt av i år er at du kan få tilskudd til kantsone i eng (på fulldyrket areal). Dersom du ikke har sprøytet eller gjødslet en sone på minst 4 meter langs vassdrag i enga, så kan du være berettiget tilskudd til kantsone i eng. Avstand mellom vassdrag og gjødsselfri sone skal ikke være mer enn 8 meter.

Foreløpig sats (kr/daa)

- Kantsone i eng: 15 kr/m

§ 35 Klimarådgiving

Klimarådgiving er rådgiving som i størst mulig grad tar for seg en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser fra alle gårdens produksjoner. Klimatiltakene omfatter ikke bare tilskuddsberettigede tiltak, men også generell optimering av drifta som for eksempel redusert dieselforbruk eller redusert kalvedødelighet.

Tilskuddet skal legge til rette for at bonden får rådgiving om gårdens klimaavtrykk og behovet for klimatilpasning. Tilskuddet skal bidra til økt kunnskap om klimagassutslipp, karbonbinding og klimatilpasning, med mål om at bonden gjennomfører klimatiltak i jordbruksdriften.

Vilkår:

- Klimarådgivingen er gjennomført i en søknadsperiode, fra 15. oktober forrige år til 15. oktober i søknadsåret
- Tiltaksplan for utført rådgiving må vedlegges søknaden
- Tiltaksplanen skal være underskrevet av rådgiver
- Behov for klimatilpasning skal også inngå i rådgivingen
- Tilbydere av klimarådgiving skal være godkjent av Landbruksdirektoratet
- Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgiving i flere søknadsperioder, skal det utarbeides ny tiltaksplan som redegjør for gjennomførte tiltak fra forrige tiltaksplan
- Tilskuddet kan kun utmåles for én gjennomført rådgiving per søknadsomgang.

Til slutt om RMP

Det er flere aktuelle ordninger å søke på, derfor håper vi du leste veilederen godt i våres og leser den godt før du søker! Veilederen for søknadsomgangen 2023 finner du i to ulike formater:

- [Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket, Oslo og Viken - søknadsomgangen 2023](#) (pdf-versjon som du også kan laste ned)
- [Veileder-kart-app](#). (temakart som viser avgrensninger og prioriteringer, samt veiledning til miljøtiltakene du kan søke om tilskudd for)

Du finner mer utfyllende informasjon om RMP i [Ofte stilte spørsmål \(versjon juni 2023\)](#).

Tilskudd ved produksjonssvikt - søknadsfrist 31.10.2023

Landbruksforetak kan søke tilskudd ved produksjonssvikt som skyldes klimatiske forhold - søknadsfrist 31.10.2023.

Husk å gi melding til kommunen så fort du har mistanke om at skade kan ha oppstått. Melding [gir du elektronisk via egen tjeneste i Altinn](#).

Melding om mulig skade er ikke å regne som søknad. Du må også levere søknad innen søknadsfristen 31. oktober. [Du finner søknadsskjema hos Landbruksdirektoratet](#).

I år forventer vi naturlig nok uvanlig mange søknader om tilskudd til produksjonssvikt. Derfor ber vi om at dere som må søke tilskudd gjør det så fort som mulig etter innhøsting!

Dere finner også nyttig informasjon på [Statsforvalteren i Oslo og Viken sine nettsider](#).

Dersom det under vekstsesongen oppstår en ny årsak til produksjonssvikt, som f.eks. flom eller haglbyger må det sendes inn ny melding, selv om det tidligere er sendt inn melding pga. forsommertørken.

Kontaktpersoner for spørsmål om tilskudd til produksjonssvikt er i hovedsak [Anne-Marit Næss](#) (grovfôr), [Annica Svendsen](#) (korn), [Finn Frøshaug](#) (korn og grovfôr), [Hilde Riddervold Enger](#) (korn) og [Martin Opsahl](#) (grovfôr).

Tilskuddsveiledning

I forkant av søknadsfrist for produksjonstilskudd og RMP-midler søndag 15. oktober vil vi også i år tilby veiledning i uke (39), 40 og 41. Vi stasjonerer oss rundt i kommunen i disse ukene. For å unngå venting for dere og for at vi skal kunne forberede oss, så legger vi opp til booking.

[Dersom dere har spørsmål om produksjonssvikt og regionale miljøkrav – spør oss!](#)

Status på søknad om dispensasjon for bruk av glyfosat mot ugras og etterrenning i førkorn

NLR melder at på grunn av årets krevende vekstsesong i Sør-Norge, tynne åkre med store mengder ugras og etterrenninger, sendte de i forrige uke søknad om dispensasjon for bruk av glyfosat til vekstavslutning i korn til før og i åkerbønne.

Dette er status i dag:

- Søknaden ligger til behandling hos Mattilsynet
- Det er søkt om dispensasjon om tvangsmodning av **korn til fôr** (ingen begrensninger på art i søknaden)
- De forventer å få svar på søknaden i løpet av denne uka (**uke 34**)
- De forventer at det vil bli satt flere betingelser for bruk (slik det også er satt i tidligere dispensasjoner)
  - De forventer begrensninger i dose (133 ml er gitt tidligere)
  - De forventer krav om en viss utvikling av etterrenninga (BBCH / Z 83, melkemosning)
  - De forventer utvidet behandlingsfrist på 10 dager

Det kommer mer informasjon så fort vi kjenner resultatet av søknaden.

Trenger du fôr, eller har du fôr til salgs?

Visste du at du kan legge ut en annonse på hjemmesiden vår dersom du har behov for fôr, eller har fôr til salgs? For å komme dit må du fylle ut et skjema med kontaktinformasjon, så legges det ut på [fôrformidlingssiden](#). Her finner du skjemaet:

https://skjema.io.kommune.no/skjema/IOK679/Formidling_av_grovfr

Kontaktinformasjonen legges ut på kommunens nettside, og dere tar selv kontakt med hverandre og avtaler dere imellom. Dette er kun en formidlingstjeneste, og Indre Østfold kommune har ikke noe ansvar ut over dette. Husk at vanlige regler for omsetting av fôr gjelder.

[Dette må du vite hvis du skal selge norsk grovfôr](#)

NLR har utarbeidet avtaler for kjøp og salg av fôr og halm, de kan være fornuftige å bruke:

<https://www.nlr.no/nyhetsarkiv/default/2023/avtaler-for-kjop-og-salg-av-for-og-halm>

SMIL-midler

Hydrotekniske tiltak kan få 50 % tilskudd. Dersom dere er flere som går sammen for et hydroteknisk tiltak, altså fellestiltak, kan vi innvilge 70% tiltak. Det lønner seg altså å tenke utover egen drift. Det er lurt å ha en god plan for tiltakene – planleggingskostnader kan bli dekket inntil 100 %. Her kan for eksempel Norsk Landbruksrådgiving bidra.

- [For andre muligheter til SMIL-tilskudd og mer informasjon kan du sjekke hjemmesiden vår.](#)
- [Søknad sendes elektronisk via Landbruksdirektoratet. Ta kontakt om du trenger hjelp.](#)

Husk at du må søke før du begynner!

Strømstøtte

- Informasjon til [Jordbruksforetak – frist 31. august. Les mer hos Landbruksdirektoratet](#)
- Informasjon til [Veksthusforetak – frist 31. august. Les mer hos Landbruksdirektoratet](#)

[Søknadsskjema finner du her.](#)

Hønsehirse

Vi er bekymret for utviklingen av hønsehirse, det oppdages stadig nye forekomster over HELE kommunen! Jo før man oppdager det og setter inn tiltak, jo større sjanse er det for å holde den på et håndterbart nivå.

Hvis du oppdager under tresking – stopp og luk enkeltplanter! Er det store områder hvor luking ikke går, så bør du ikke treske området, men heller sprøyte. Dersom du har hønsehirse og skal treske for andre er det veldig viktig å rengjøre godt før du forflytter deg til neste jorde. Det er en fordel å finne det ut nå i høst, for da kan du sette i gang tiltak og sørge for å ikke så havre på dette arealet neste år, slik at du kan sprøyte med Axial eller Puma extra neste år.

Finner du hønsehirse i veikanten, så er det viktig melde fra til veimyndighetene, enten det er fylkesvei, riksvei eller kommunal vei. Da er det større sjanse for at det kan bli tatt hensyn til i kantslått.

[Les mer om hønsehirse i forrige Landbruksinfo.](#)

Fremmede planter

Fremmede (eller introduserte) arter er arter som er spredt ved hjelp av menneskelig aktivitet til områder der de ikke hører naturlig hjemme. Spredningskildene er blant annet dumping av hageavfall, forflytting av jordmasser, eller frøspredning fra områder de allerede har etablert seg.

Mange av de fremmede artene er uønsket i norsk natur fordi de har veldig stor formeringsevne, mangler naturlige fiender, fortrenger våre hjemlige arter, flere av dem fører til erosjonsproblemer langs vassdrag. Noen av plantene gir også allergiske reaksjoner.

[Fremmedartslista](#) viser hvilken økologisk risiko fremmede arter kan utgjøre for naturmangfoldet i Norge. Den er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fagekspertene. Fremmedartslista ble oppdatert i 2023, og Indre Østfold kommune jobber med å bekjempe noen av dem. Vi er langt fra mål, og har ikke mulighet til å bekjempe alt. Derfor trengs det innsats fra grunneiere, hageiere og mange ildsjeler.

Dersom du plukker fremmede arter kan du samle plantene i blanke søppelsekker og feste dugnadsklistremerker på alle sekkene. Klistremerkene får du på innbyggertorgene. Sekkene med klistremerker kan du deretter levere gratis hos [Indre Østfold Renovasjon \(Stegen\)](#), Askim.

[På hjemmesiden vår finner du hvordan du kan gå fram for å bekjempe flere av de ulike plantene.](#)

[Statsforvalteren har utarbeidet en fin felthåndbok for fremmede planter.](#)

Kjempespringfrø:

Blomstrer nå i rosa og hvitt, kan være fra 10 cm til 2 meter. Sprer seg raskt, særlig langs bekker, tar over for stedegen vegetasjon gir dermed sleipe og ustabile bekkkanter. Vi har hatt ungdommer og entreprenører ute for å plukke og slå langs flere bekker i hele sommer, men det er flere forekomster enn det vi har kapasitet og midler til å organisere tiltak på. Derfor er det viktig at du som hageeier og grunneier er bevisst på hageavfall, og at du tar tak før det blir uoverkommelig. I jordbrukslandskapet er det mulig å søke SMIL-midler til bekjempelse, inntil 100 % tilskudd, fortrinnsvis på tvers av flere eiendommer. [Bekjempelse av kjempespringfrø.](#)

Kanadagullris:

Blomstrer i gult nå, den trives overalt! Spredt fra hager til skrotmark, veikanter, bekkkanter og beitearealer ute av drift. Hvis den får fortsette spredningen vil det blomstre gult i august på alle arealer som ikke blir slått eller beitet. Mange har fortsatt kanadagullris som staude i hagen, husk å ikke kaste hageavfall i naturen. Ser du en overkommelig mengde nå (og de neste årene), prøv å dra opp med rota, putt dem i en tett pose og kast i restavfall – følg med neste sesong. Å ta arealene tilbake i bruk er beste metoden for å redusere spredning.

[Bekjempelse av kanadagullris.](#)

Kjempebjørnekjeks

En stor og kraftig plante med store hvite blomsterskjermer, hul stengel og kraftig bladverk. Kjempebjørnekjeks har spredt seg i stort omfang fra Kloppa langs Mysenelva helt til Glomma, langs Hobøelva og Fossbekken og i tilknytning til flere hager over hele kommunen. Frøene spres blant annet med vann og masser. Plantesaften er etsende i kombinasjon med sollys, kan gi 3. gradsforbrenning ved hudkontakt. Har du noen få, så kan du klare å utarme plantene ved rotkutting. Pass på at de ikke får blomstre og frø seg (år 2).

Vi har engasjert to entreprenører til bekjempelsesarbeid på ulike forekomster i kommunen.

I jordbrukslandskapet er det mulig å søke SMIL-midler til bekjempelse, inntil 100 % tilskudd, fortrinnsvis på tvers av flere eiendommer.

[Bekjempelse av kjempebjørnekjeks](#)

Parkslirekne

En seiglivet plante, hageeieres skrekk! Plantene visner ned hver høst og kommer opp fra basis om våren. Sprer seg via biter av grener og jordstengler. Jordstenglene kan vokse ned til tre meters dyp og sju meter bort fra morplanten. Bekjempelse av arten er derfor krevende og dyrt. Spres via flytting av masser, hageavfall og kantslått.

[Bekjempelse av Parkslirekne](#)

Hagelupiner

Pen flerårig staude, som tidligere ble sådd for å stabilisere jordmasser langs veier og jernbaner. Herfra og fra hager har den sprer seg med frø og jordbiter til skrotmark og i kantsoner langs skog og vann. Plantene har nitrogenfikserende knoller som gjør at den kan etablere seg på næringsfattige arealer, og dermed overta for typiske engblomster som vi ønsker å ta vare på.

Pynt så mye du vil med lupiner når den blomstrer, og kast planterestene i restavfallet.

[Bekjempelse av lupiner.](#)

Foto: Erling Fløistad

Ungskogpleiekonkurranse – Indre Østfold Kommune

Bestill ungskogpleieoppdrag med ungskogpleie nå i høst og få ny temabok i ungskogpleie gratis! 😊

Vilkår får å få temaboka:

1. Skogeier i Indre Østfold Kommune
2. Ungskogpleie oppdraget må utføres i Indre Østfold kommune i år.
3. E-post sendes [Vegard Aarnes](#) med bekreftelse på hvem som skal utføre oppdraget og hvor stort areal som skal ryddes.

Temaboka kan hentes på rådhuset i Askim eller ved å oppgi postadresse, så vil den bli sendt med brevpost. Den nye temaboka er i tråd med ny skogstandard.

Temaboka om ungskogpleie i barskog kan også kjøpes i nettbutikken til Skogkurs. Skogeier må da selv betale kostnaden.

[Se mer informasjon om temabok her](#)

Hvorfor ungskogpleie?

- Det er arbeidskraft tilgjengelig – lokale entreprenører ønsker flere oppdrag
- Skogfondsordningen med skattefordel og tilskuddsordning gjør ungskogpleie veldig lønnsom.
- Stell av ungskogen er noe av det viktigste en skogeier kan gjøre for å påvirke fremtidsskogen.
- Riktig utført ungskogpleie bidrar til både å forme en økonomisk verdifull framtidsskog og ivaretar viktige miljøhensyn.
- God ungskogpleie sikrer at fremtidstrærne utvikler seg optimalt og gjør skogen sunn og frisk, og i stand til å binde og lagre mest mulig CO₂.

Hva er tilskuddssatsen til ungskogpleie?

Gjeldene tilskuddsordninger, vilkår og satser finner dere her:

<https://www.io.kommune.no/tjenester/landbruk/skogbruk/skogfond/tilskuddsordninger-vilkar-og-satser-2023/>

Tiltak	Tilskudd prosent	Begrensning i tilskudd	Maks kostnad som gir tilskudd
Markberedning	Inntil 35 prosent	150 kroner per daa	428 kroner per daa
Ungskogpleie under 4 meter bestandshøyde	Inntil 50 prosent	500 kroner per daa	1 000 kroner per daa
Ungskogpleie over 4-10 meter bestandshøyde	Inntil 20 prosent	200 kroner per daa	1 000 kroner per daa
Kunstig kvisting av furu og lauv	Inntil 30 prosent	210 kroner per daa	700 kroner per daa

Det er et stadig mer prioritert tiltak fra nasjonale skogmyndigheter. I 2023 er det bevilget ekstra midler for å sikre at alle skogeiere som utfører ungskogpleie skal få tildelt tilskudd, uten risiko for at tilskuddspotten går tom. Du BØR derfor utføre ungskogpleie nå i år 😊

Tilskudd bidrar til at ungskogpleie er gunstig, men det er skogfondsordningen som virkelig bidrar til lønnsom investering 😊 Mer info om skogfond finner du her:

<https://www.io.kommune.no/tjenester/landbruk/skogbruk/skogfond/>

Ungskogpleiekurs?

Vil du utføre ungskogpleie selv eller skaffe deg mer kunnskap og bli motivert for å engasjere andre til å utføre ungskogpleie. Meld interesse for å delta på ungskogpleie kurs i regi av Skogkurs. Meld interesse til instruktør Hans Ole Arnesen e-post hansa@skogkurs.no eller mobil 906 35 393. Indre Østfold kommune bidrar til å finne aktuelt kurssted.

Hvordan planlegger og utfører jeg ungskogpleie med ryddesag?

Til inspirasjon: [9 videoer om hvordan du planlegger og gjennomfører ungskogpleie med ryddesag](#)

Fagdag og harvedemonstrasjon 25. august, Norges Vel

NLR arrangerer fagdag og harvedemonstrasjon hos **Norges Vel på Hellerudsletta fredag 25. august kl. 10-14**. Det blir vist fram ulike typer kultivatorer og harver som kan kjøres i stubben om høsten etter tresking. Maskinforhandlerne stiller med et bredt utvalg; strigler, tindharver, skålharver og Kvick-Finn harv. I tillegg til demonstrasjonen blir det noen faglige innlegg.

Programmet starter kl.10.00, men det blir servering av kaffe fra kl.09.30!

- Oppstart og velkommen v/NLR Øst
- Nye miljøkrav og RMP v/Heidi Engelhardt-Bergsjø, Statsforvalteren
- Kornprogrammet og årets sesong v/ Inga Holt, Kornprogrammet i Viken
- Aktivitet og prosjekter hos Norges Vel på Hellerud Gård v/Erik Berger
- Innlegg om halmbehandling, arbeidskvalitet osv. ved redusert jordarbeiding v/Till Seehusen, NIBIO
- Harvedemonstrasjon

I etterkant blir det en uformell utstilling med mulighet til å snakke med forhandlerne mens de står ved utstyret.

Arrangementet er gratis, og det er ikke nødvendig med påmelding. Det blir enkel servering.

<https://ost.nlr.no/kalender/2023/08/ost/harvedemonstrasjon>

For deg som ønsker å lære mer om [Norsk Bruksgenbanks](#) arbeid med eldre norske og nordiske kornsorter, holder Norges Vel markvandring i oppformeringsfeltet på nordsiden av fylkesvei 22 (Hellerudsletta) fra kl. 14.15.

Gården som ressurs - hvordan få hjelp til å realisere de gode idéene?

Hvordan gode idéer kan skape mer verdi for gården og næring i tilknytning til landbruket! Viken Fylkeskommune inviterer til seminar på gården til Simen Myhre, en av Norges største og mest innovative jordbærprodusenter.

Gjennom dette seminaret blir du inspirert av suksessfulle gründere, og får lære mer om hvordan du kan utvikle din idé til en attraktiv forretning. Målgruppen er bønder og andre som er interessert i nytenkning rundt mat og teknologi for et mer lønnsomt og miljøvennlig landbruk.

[Se program og mer informasjon her.](#)

Dato og tid: **Onsdag 30. august kl. 18-21**

Sted: **Kirkerudveien 6, 3410 Sylling** (40 minutter fra Oslo S)

[Påmelding her.](#)

innen tirsdag 29. august 12:00

Praktisk kurs i gårdskompostering

Ta sjansen og lær av Norges kanskje mest erfarne fagperson på kompostering, Nat Mead. Teori og praktisk del med opplegging av kompost, vurdering av omdannelsesgrad m.m.

4. september, Grønt fagsenter Buskerud. [Les mer hos Klima Østfold.](#)

- [Se hele programmet og mer info her!](#)
- [MELD DEG PÅ KURSET HER!](#)

Markedsdager i Indre Østfold

Mange lokalmatprodusenter har meldt seg på for å ha stand på høstens markedsdager, men det er plass til flere! Bli med på å vise frem alt det fine som produseres rundt i området, og du får samtidig vist frem [Smaken av Indre.](#)

- 9. september: **Bygdas dag i Mysen**, Monica H. Strand: monica.honningsvag@mysen.no;
- 16. september: **Høstmarked i Spydeberg**, Tina Berger: tina@1820spydeberg.no
- 23. september: **Bønder i By'n i Askim**, Jeanette Skogli: Jeanette@askimbyen.no

Om du fortsatt ikke har registrert deg i [Smaken av Indre](#), er det plass til mange flere lokalmatprodusenter. Ta kontakt med [Finn Frøshaug](#).

Solsikker til glede for deg og Ukraina

Langs flere jorder i Østfold har bønder også i år sådd solsikker til inntekt for Røde Kors sitt arbeid i Ukraina. I samarbeid med Felleskjøpet ble det i vår sådd 800 kg med solsikker over hele Østfold, og så langt er nærmere 30 000 kroner allerede samlet inn i 2023.

Nå inviterer Østfold bondelag og flere bønder til at du kan komme å plukke og gi ditt bidrag. For at du skal være sikker på hvilke solsikker som er «lov å plukke» se etter plakaten til høyre.

Nedenfor finner du oversikt over hvor du kan plukke i Indre Østfold kommune:

Indre Østfold - Askim

 Langs Trøgstadveien - [kartkoordinat](#)

 Langs Holterveien - [kartkoordinat](#)

 Dramstad - [kartkoordinat](#)

 Skjørten - [kartkoordinat](#)

 På Oraug ønsker de selv å plukke blomstene som er tilgjengelige, og sette de klare til deg ved postkassen (ber om forståelse for at det ikke ønskes trafikk på tunet) - [kartkoordinat](#)

[Lista oppdateres på Østfold bondelags side fortløpende utover i sesongen.](#)

Vil du vite mer om hvorfor og årets solsikkeaksjon, [les denne saken](#)

Plukk en solsikke!

Her kan du plukke solsikker til inntekt for Røde kors sitt arbeid i Ukraina

Vipps 10 kr for en solsikke til 802518

Pengene går uavkortet til Røde kors sitt arbeid i Ukraina

Bli med å spre flotte solsikkebilder på sosiale medier! Tagg gjerne @ostfoldbondelag eller bruk #solsikkebonden i dine bilder

ØSTFOLD
BONDELAG

Nytt fra:

Indre Østfold kommune:

- [Valgmateriell er på vei ut i postkassene nå](#)
- [Kulturminnedagene 2023: Levende kulturarv](#)
- [Stengte veier i forbindelse med sykkelritt 23. august](#)
- [Nå kan du forhåndsstemme på flere steder](#)
- [Har du lyst til å leve litt mer klimavennlig? Sjekk ut «Mitt grønne bidrag»](#)
- [Reserver tid med saksbehandler landbruk](#)
- [Smaken av Indre](#)

NIBIO – Norsk institutt for bioøkonomi

- [Gamle kornsorter, nye muligheter](#)
- [På tå hev mot importerte trelevende skadeinsekter](#)

Norsk Landbruksrådgiving, NLR:

- [Kalender for kurs, markdager og fagmøter i regi av NLR Øst](#)
- [Kalender for kurs og fagmøter i regi av NLR](#)
- [Håndtering av rester og gamle plantevernmidler – opptak av webinar](#)

Skogkurs.no - skogbrukets fellesorgan for kompetanseformidling

- [Bruk skogfond til å dekke kostnadene etter ekstremværet](#)
- [Slik bruker du naturskadeerstatning på skogsvei](#)
- [Kunnskapsskogen](#)
- [Felthåndbok om viktige arter i skog](#)
- [Kursoversikt](#)

Agropub - Nettside for økologisk landbruk

- [Dyrk din egen økologiske mat](#)
- [Oppformer egen mykorrhiza](#)
- [Kjemiske sprøytemidler spres i miljøet](#)
- [Gode råd for økologisk mjølkeproduksjon](#)
- [Økologiske prinsipper følges ikke alltid når det forskes på driftsformen](#)
- [Overflatekompostering med urteferment](#)
- [Arrangementskalender](#)

Kompetansenettverket for lokalmat

- [Kurskalender](#) – flere nye kurs!

Du kan abonnere på Landbruksinfo, meld deg på [her](#) for å få tilsendt i e-post. Dersom du vil reservere tid med en av oss i enhet landbruk, så kan du enkelt gjøre det via [bookingfunksjonen](#).

[Indre Østfold kommune](#)

[Enhet Landbruk](#)

Tlf.: 69 68 10 00

E-post: landbruk@io.kommune.no

Postadr.: Postboks 34, 1861 Trøgstad

Besøksadr.: Rådhusgata 22, 1830 Askim

Veterinærvakt Østfold Nord – Askim, Hobøl, Rakkestad, Skiptvet og Spydeberg: 69 22 10 90

Veterinærvakt Østfold Øst – Eidsberg, Marker, Rømskog og Trøgstad: 954 87 330

Viltvakt: 414 45 933